

„**Novi akordi**“. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Letnik VI., št. 6. Vsebina te številke, ki zaključuje VI. letnik, je sledeča: 1. Josip Procházka (Ljubljana), „Silhouetty“ I. za klavir. 2. Viktor Parma (Črnomelj), „Poslednja noč“ za en glas in klavir. 3. Mihael Rožanc (Ljubljana), „Roža“ za čveterospev. 4. Fran Gerbič (Ljubljana), „Spominski list“ za klavir. 5. Emil Adamič (Kamnik), „Po slovesu“ za ženski zbor. 6. Fran Ferjančič (Ljubljana), „Pevci smo slovenski mi“ za moški zbor. — Cena za leto 8 K, za pol leta 4 K 50 h, posamezni zvezki po 2 K. — Strokovnjaško oceno prinesemo pozneje.

Dva koncerta „Glasbene Matice“ — Verdija „Requiem“. Verdija rekviem, zložen leta 1874. za obletnico smrti pesnika Alessandra Manzoniya, ki se je obhajala v cerkvi sv. Marka v Milanu, se šteje med dela, katerih glasbena vrednost ne mine. Ob moči uporabljenih sredstev imponuje po velikih svojih pompoznih potezah, ki jih vzletno okriljuje v njih se izražujoči muzikalni genij. Verdi, neusahljiv vir učinkljive melodije, Verdi, rojen dramatik in ustvaritelj oper, ki jim je uspeh v najširših masah vsekdar zagotovljen, se je lotil uglasbenja turobnega besedila črne maše v poznih letih, potem, ko je že prestopil z „Aido“ (1871) v zadnje obdobje svojega vedno napredujočega umetniškega razvoja. Uživel se je v novo smer, v smer muzikalne drame, s katero je dal pravec novodobni italijanski operni tvorbi. V tej novi perijodi svojega delovanja se je povzpел Verdi na modernejša stališča, popustivši slog starejše italijanske opere, ki jo označuje v sebi zaokrožena arija, pevčeva partija, v katero edino je bil nanesen ves vzlet, vsa verva, da je edino le arija karakterizujoče učinkovala; nadomestil je sedaj Verdi starejši ta slog z orkestralno prekomponovanim dramatiškim prizorom in približal se je s tem inorodnim novodobnim muzikom, podrerajoč glasbo drami in stremeč po pravilnem in naravnem izrazu.

Globoki, strahu in groze pa upanja polni zmisel besedila črne maše, slikovita kremenitost liturgične te pesnitve, katere lapidarni stavki bude vedno nove dramske slike, so našli v Verdiju rutiniranega in temperamentnega uglasbitelja, Verdi pa v njih sceniški impulz k skladateljski tvorbi žive plastike in koloristiški izrazitih melodij, stopnjujočih se v svojem drhtenju od priglúšenega ihtenja pa tja do eruptivnih vzklíkov skesanega obupa. Karakterističnost in prepričevalnost Verdijevega rekviema vzbujata po resnosti, s katero je pojmlil skladatelj besedilo, in po oduševljenosti, s katero mu je ustvaril svojo glasbo, ono spoštljivost, ki jo izražamo vzornim delom, vznášajočim naše čutenje, nosita v sebi znak veličastja ustvarjalnega duha.

Da šine v marsičem dramatični izraz preko mej in da ni vselej brzdana ognjevitost Verdijeve južne krvi ko miline, katere smo vajeni v uglasbitvah liturgičnih napevov, ni zameriti Verdiju, saj drugače ni mogel on, dramatiški skladatelj, ko mu prekipeva temperament, kakorkoli se krene. Kjer je z besedilom rekviema dana prilika do slikanja veličastnosti in burnosti, je Verdijev talent neoporekljivo zanimiv in uspešen, ker je le tu našel ono široko polje, na katerem more nemoteno razvijati vse svoje k elementarni sili nagnjene zmožnosti, zato je prva polovica nje-

govega rekviema tja do konca „Dies irae“ zmagovita in se povzpne rekviem do enakovredne višine zopet v zadnjem delu, v „Libera“. V srednjih delih rekviema, pri bolj doktrinarni vsebini besedila, pada Verdi na nekaj nižji nivô poskusov liričnega poigravanja s situacijskimi podrobnostmi, v katerih se kaže verziranega praktika, ki ne zaide nikdar v zadrego.

Z Verdijevim rekviemom je izbral koncertni vodja gosp. Hubad „Glasbeni Matici“ veledelo, katerega proizvodba ostane društvu v poseben ponos, občinstvo pa je seznanil z grandioznim umotvorom redke vrednosti. V dneh 7. in 8. maja v veliki dvorani „Uniona“ proizvajan, je blestel rekviem ob reprodukciji vestno izšolanih zborov in pomnoženega orkestra, katerim je bil vodja g. Hubad mojster, ki zna izvabiti ono živost, katere prekipeva Verdijevo delo. Nelahka je naloga solistom, obstati ob polnozvočju Verdijeve muzike. Odlikovali so se vsi Znamenita sta pred vsem alt gospe Ivica dr. Wagnerjeve in bas opernega pevcu gosp. Julija Betetta, mogočna sorodna si glasova izrazite in zdrave mogočnosti. V vseh legah polno doneči alt gospe dr. Wagnerjeve se je podal naravnost monumentalno v okvir proizvajanega dela. Sopran gospe Jeanette pl. dr. Foedranspergove diči svežost mladosti, s smelo lahkoto in zmagovito se dviga jasno v višine. Tenorska partija je bila poverjena gosp. Ernestu vitezu Cammaroti, izza zadnjih Matičnih koncertov dobro znanemu gostu iz Zagreba.

Dr. Vladimir Foerster.

Splošni pregled

† **Josip Staré.** Dne 13. maja je umrl v Ljubljani po daljši bolezni profesor in bivši ravnatelj realne gimnazije in višje trgovske šole v Zagrebu, znani pisatelj slovenski in dolgoletni sotrudnik našega lista, gosp. Josip Staré. Obširnejši spis o njegovem življenju in delovanju nam je obljubljen in ga priobčimo v prihodnji številki. Pokojnik je bil zlata slovanska duša, človek, ki ga je moral ljubiti vsakdo, ki je stopil kdaj ž njim v dotiko. — Blag mu spomin!

Deželić Vladimir dr., Dva brata Ivan in Ljudevit Tomšić. Književno-povjesni prikaz (Zagreb, 1907). Na binkoštni ponedeljek so vzdali Ljudevitu Tomšiću, pedagogu in pisatelju hrvatskemu, na njegovo rojstno hišo na Vinici spominsko ploščo. Oskrbelo jo je zagrebško društvo „Braće hrvatskoga Zmaja“, društvo, ki si je postavilo enake cilje kakor ljubljanska „Akademija“, širitev prosvete, kulturno delo. Član tega društva, znani pisatelj in pesnik dr. Velimir Deželić, je o tej priliki izdal brošuro, ki se je razdelila med udeležnike svečanosti viniške. V njej opisuje književno delovanje Ljudevita Tomšića, ki je umrl pred petimi leti v Zagrebu, a tudi delovanja njegovega starejšega brata Ivana Tomšića, znanega slovenskega pedagoga in pisatelja, ki mu je že pred leti bila vzdana v rojstno hišo spominska plošča. „Zares redek slučaj. Dva brata sta tako zaslužna, da sta našla kolo spoštovateljev, ki jima postavljajo plošči. Ali še redkejši slučaj, da brata dobivata plošči od dveh plemen... Ivan jo je dobil od Slovencev, a Ljudevit od Hrvatov. Dva brata od dveh bratskih plemen. In tako bode na tej skromni slovenski hiši s tema spominskima ploščicama plastično izražen eden največjih idealov hrvatskega in slovenskega naroda... Na teh